

pro takové případy, ve kterých v době, kdy bylo plněno, skutečný závazek tu byl, tento však později odpadl a tím přestal právní důvod pro podržení toho, co bylo plněno. Sem náleží též případ, bylo-li něco plněno vzhledem k nějakému trvalému poměru a tento poměr nebyl trvalým, nýbrž přestal. Slova zákona »byly dány« a »ten, kdo dal« nevztahují se jen na darování v užším slova smyslu, nýbrž na jakékoliv plnění, které stalo se k cíli splnění určité povinnosti, nebo k cíli dosažení určitého možného a dovoleného výsledku, pominul-li po té důvod způsobené tím změny majetkové. Pro podržení odbytného jen jako záruky, že manželský otec v budoucnosti splní vůči dítěti své otcovské povinnosti, není v zákoně podkladu. Z toho, co bylo řečeno, vyplývá, že důvody, které nižší soudy proti vrácení odbytného uvedly, před zákonem neobstojí, takže mimořádný dovolací rekurs otce jest podle §u 16., nesp. pat. ze dne 9. srpna 1854 čís. 208 ř. zák. opodstatněn. Přes to však nelze ještě ve věci rozhodnouti. Odbytné, do sirotčí pokladny pro dítě složené, stalo se jeho jměním a může v cestě nesporné jen s jeho souhlasem otcí býti vráceno. Podle spisů vyjádřila se sice matka dítěte i dřívější jeho poručník dne 10. ledna 1924 u soudu, že proti vrácení odbytného námitek nemají. Ačkoliv dřívější poručník teprve po tomto prohlášení formálně svého úřadu byl sprostěn, nebyl tehdy již zákonným zástupcem dítěte, neboť jeho úřad fakticky skončil legitimací dne 24. července 1923, kterouž dítě přešlo pod moc otcovskou. Bude tedy nutno zříditi dítěti podle §u 271 obč. zák. zvláštního opatrovníka, který by se o otcově žádosti vyjádřil, aby bylo zjištěno, zda v tomto směru proti vydání v cestě nesporné není závady. Dále jest ze spisů vidno, že odbytné složil F r a n t i š e k Š. za svého syna J o s e f a. Bude tedy také nutno vyslechnouti složitele, zdali ani on proti vydání složeného peníze stěžovateli ničeho nenamítá.

Čís. 3574.

Sudiště dle §u 88 odstavec druhý j. n. vztahuje se i na vedlejší a podružné části obchodu.

(Rozh. ze dne 4. března 1924, R II 71/24.)

Podle obsahu žaloby prodala a dodala žalující firma žalované firmě roku 1920 vinný ocet v sudech, o kterých bylo ujednáno, že zůstávají vlastnictvím žalující firmy, že žalovaná firma má je vyplaceně vrátiti, a že, nevrátí-li jich do čtyř měsíců po fakturování zboží, může žalující firma podle své volby žádati zaplacení nákupní ceny sudů téhož druhu. Žalující firma domáhala se na žalované firmě zaplacení interese za dva sudy čís. 5022 a 5026 v úhrnné ceně 2960 Kč, ježto jí tyto vráceny nebyly a opírala příslušnost dovolaného soudu o fakturu ze dne 29. června 1920, která byla opatřena doložkou splatnosti a žalovatelnosti v Brně a byla žalovanou firmou bez námitek přijata. S o u d p r v é s t o l i c e (okresní soud v Brně) vyhověl námitce místní nepřislušnosti z toho důvodu, že smlouva ohledně sudů byla smlouvou o půjčku, že faktura

v tomto směru byla jen konsignační fakturou a neobsahovala ceny sudů. Rekursní soud námitku místní nepřislusnosti zavrhl, protože smlouva o vrácení sudů byla podstatnou součástí smlouvy dodávací a protože dotyčná faktura není fakturou konsignační, nýbrž fakturou o dodávce, která zevrubně udává vzájemné smluvní plnění žalované firmy.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rozhodnutí rekursního soudu jest v podstatě správné. Šlo o dodávku vinného octa v sudech jako obalu, které žalující firma žalované firmě jen půjčila. Faktura ze dne 29. června 1920 jest kupeckým účtem o dodávce zboží a obsahuje s přesností, pro bezpečnost obchodního styku nutnou, vzájemné plnění kupující firmy a to jak co do ceny zboží a splatnosti, tak i co do vrácení půjčených sudů. Ačkoliv tu šlo jednak o smlouvu kupní ohledně zboží, jednak o půjčku ohledně sudů, dlužno při výkladu pojmu »obchod« ve smyslu Šu 88 odstavec druhý j. n. přihlížeti k hospodářskému stanovisku. Podle toho byl stranám kup octa a plnění z tohoto kupu věci hlavní a půjčka sudů a jich vrácení jen věci podružnou, umožňující žalobkyni dodání prodané tekutiny. Nebylo zájisté vůli stran, aby sudiště faktury podle Šu 88 odstavce druhý j. n. právě při rozhodování případného sporu o vedlejší a podřízené součásti jednotného obchodu bylo vyloučeno a jen pro hlavní plnění bylo přípustno (viz také rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 30. ledna 1919, R I 12/19, uveřejněné pod čís. 31 sbírky Vážný). Totéž dá se i ze zákona vyvoditi. Podle Šu 88 odstavec druhý j. n. mohou v místě platebním podány býti všechny žaloby z dotyčného obchodu, tedy nejen žaloba o zaplacení ceny kupní, ale i o interese za sudy, které nemohou býti vráceny. Ale i kdyby se za to pokládalo, že co do předmětu žaloby platí tu odstavec první Šu 88 j. n., mohla žaloba u soudu místa placení býti podána, protože domáhá se odškodnění za nesplnění (nikoliv řádné) splnění smlouvy.

Čís. 3575.

Ustanovení Šu 56 odstavec třetí, knih. zák. platí obdobou i v řízení vyrovnávacím. Zápis zástavního práva v poznamenaném pořadí může býti povolen jen na základě listiny, mající náležitosti Šu 56 odstavce třetí, knih. zák.

(Rozh. ze dne 4. března 1924, R II 75/24.)

Na základě úvěrní listiny ze dne 27. listopadu 1923 domáhala se banka vkladu zástavního práva v pořadí poznámky ze dne 8. října 1923 na domě Josefa D-a, o jehož jmění bylo dne 12. listopadu 1923 zahá-